

FILOLOGICKO-AREÁLOVÁ STUDIA (NMgr.)

Okruhy ke státní zkoušce

I. Praktická znalost jazyka

– písemná i ústní zkouška z jazyka zvoleného klíčového areálu;

II. Areál a filologická studia a komparace konkrétních areálů

1. Metody filologicko-areálových studií;
2. Oborová struktura tradiční a moderní filologie;
3. Areálová studia a kulturologie;
4. Problémy současné genologie;
5. Dvě podoby literatury: krásná/umělecká a věcná;
6. Žánry krásné literatury;
7. Žánry věcné literatury;
8. Hraniční/mezní žánry;
9. Literárněvědné metody 20. a 21. století;
10. Nejstarší vývojové období slovanských literatur;
11. Slovanské literatury ve vrcholném středověku;
12. Renesančně-humanisticko-barokně reformační období slovanských literatur;
13. Rokoko-klasicismu – preromantismus v slovanských literaturách;
14. Slovanské literatury a romantismus;
15. Realistická vývojová fáze slovanských literatur;
16. Slovanská moderna, avantgarda a postmoderna;
17. Novorealistické a novoromantické proudy v slovanských literaturách;
18. Východ a Západ v slovanských literaturách;
19. Slovanské jazyky, jejich areálově-typologická charakteristika, diachronní a synchronní aspekt (přehled);
20. Západoslovanské jazyky a jejich areálově-typologická charakteristika (diachronní a synchronní aspekt). Středoevropské souvislosti;
21. Východoslovanské jazyky a jejich areálově-typologická charakteristika (diachronní a synchronní aspekt);
22. Jihoslovanské jazyky a jejich areálově-typologická charakteristika (diachronní a synchronní aspekt). Balkánský jazykový svaz;
23. Lingvisticko-metodologické aspekty srovnávací typologie textů (se zřetelem k areálu střední a východní Evropy);
24. Slované a střední Evropa: historie, kultura, osobnosti;
25. Slovansko-neslovanský Balkán: historie, kultura, osobnosti;
26. Slovansko-neslovanská východní Evropa a východoslovanský areál: historie, kultura, osobnosti;
27. Nejvýznamnější evropské literatury: nástin vývoje a osobnosti;
28. Transcendence evropských areálů: Afrika, Asie, Amerika, Austrálie, vývoj a osobnosti;
29. Slované v dnešním světě: stav a perspektivy;

Literatura povinná:

- Areál – sociální vědy – filologie. Ed. Ivo Pospíšil. Kabinet integrované žánrové typologie, Ústav slavistiky, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno 2002.
- Česko-slovenské vztahy v slovanských a středoevropských souvislostech. Eds: Ivo Pospíšil, Miloš Zelenka. Ústav slavistiky FF MU, Brno 2003.
- Česko-slovenské vztahy, Evropa a svět. Brněnské texty k slovakistice VI. Eds.: Ivo Pospíšil, Miloš Zelenka. Slavistická společnost Franka Wollmana a Ústav slavistiky FF MU, Brno 2004.
- Dorovský, I.: Balkán a Mediterán: literárně historické a teoretické studie. Brno 1997.
- Dorovský, I.: Slovanské literatury a dnešek. Brno 2008.
- Dorovský, I.: Slovanské meziliterární shody a rozdíly. Masarykova univerzita v Brně 2004.
- Hausenblas, K.: Od tvaru k smyslu textu. Stylistické reflexe a interpretace. Praha 1996.
- Integrovaná žánrová typologie (Komparativní genologie). Projekt – metodologie – terminologie – struktura oboru – studie. Hlavní autoři: Ivo Pospíšil – Jiří Gazda – Jan Holzer. Editor: Ivo Pospíšil. Masarykova univerzita, Brno 1999.
- Jazyk, média, politika. Praha 2003.
- Klíčové problémy slovanských areálů. Ed.: Ivo Pospíšil. Univerzita třetího věku, Masarykova univerzita, Brno 2009.
- Kšicová, D.: Od moderny k avantgardě: rusko-české paralely. Brno 2007.
- Macurová, A.: Text a komunikace: jazyk v literárním díle a ve filmu. Praha 1993.
- Miko, F. – Popovič, A.: Tvorba a recepcia. Bratislava 1978.
- Miko, František: Aspekty literárneho textu. Nitra 1989.
- Pospíšil, I.: Genologie a proměny literatury. Brno 1998.
- Pospíšil, I.: Slavistika na křižovatce. Brno 2003.
- Pospíšil, I.: Střední Evropa a Slované. Brno 2006.
- Slované a EU. Ústav slavistiky, FF MU, Brno 2004, interní text.
- Slované a Evropa na počátku 21. století. Masarykova univerzita, Univerzita třetího věku. Ed.: Ivo Pospíšil. Brno 2007.
- Světové literatury 20. století v kostce. Americká, britská, francouzská, italská, Latinské Ameriky, německá, ruská, španělská. LIBRI, Praha 1999. Pod vedením prof. PhDr. Iva Pospíšila, DrSc., zpracovali PaedDr. Simoneta Dembická, PhDr. Jaroslav Kovář, CSc., Mgr. Karolina Křížová, Dr., doc. PhDr. Petr Kyloušek, CSc., PhDr. Irena Příbylová.

Literatura doplňující:

- A Social and Economic History of Central European Jewry, eds. by Yehuda Don and Victor Karady, Transaction Publishers, New Brunswick – London 1990.
- Balík, S. – Holzer, J. (ed.) - Kubová, O. – Machovcová, E. – Pospíšil, I. – Rakovský, A.: Komunistické strany v postsovětských stranicko-politických soustavách. Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, Brno 2000.
- Bátányi, G.: Britain and Central Europe 1918–1933. Oxford 1999.
- Boden, M.: Nationalitäten, Minderheiten und ethnische Konflikte in Europa. München 1995.
- Burmeister, H.-P., Boldt, F., Mészáros, G. (Hrsg.): Mitteleuropa: Traum oder Trauma? Bremen 1988.
- Busek, E. – Bix, E.: Projekt Mitteleuropa. Wien 1986.
- Busek, E. – Wilflinger: Aufbruch nach Mitteleuropa: Rekonstruktion eines versunkenen Kontinents. Wien 1986.
- Busek, E.: Mitteleuropa: Eine Spurensicherung. Wien 1997.
- Central Europe. Core or Periphery? Copenhagen Business School Press, København 2000.

- Centrisme interlittéraire des littératures de l'Europe Centrale. Literární studie. Práce Slovanského ústavu AV ČR, 5, Masarykova univerzita, Brno 1999. Redacteurs: Ivo Pospíšil, Miloš Zelenka.
- Comparative Cultural Studies in Central Europe. Editors: Ivo Pospíšil (Brno), Michael Moser (Wien). Ústav slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, Brno 2004.
- Coudenhove-Kalergi, R. N.: Krise der Weltanschauung. Wien 1923.
- Coudenhove-Kalergi, R. N.: Weltmacht Europa. Stuttgart 1971.
- Coudenhove-Kalergi, R. N.: Kommen die Vereinigten Staaten von Europa? Glarus 1938.
- Coudenhove-Kalergi, R. N.: Pan-Europa. Wien 1923.
- Coudenhove-Kalergi, R. N.: Totaler Staat – totaler Mensch. Wien 1937.
- Dor, M.: Mitteleuropa: Mythos oder Wirklichkeit? Aus der Suche nach der grösseren Heimat. Salzburg–Wien 1996.
- Ďurišin, D. a kolektiv: Osobitné medziliterárne spoločenstvá I–VI. Bratislava 1987–1993.
- Ďurišin, D.: Čo je svetová literatúra? Bratislava 1992.
- F. Wollman: Die Literatur der Slawen. Herausgegeben von Reinhard Ibler und Ivo Pospíšil. Aus dem Tschechischen übertragen von Kristina Kallert. Vergleichende Studien zu den slavischen Sprachen und Literaturen. Herausgegeben von Renate Belentschikow und Reinhard Ibler, Bd. 7. Peter Lang, Frankfurt am Main – Berlin – Bern – Bruxelles – New York – Oxford – Wien 2003.
- Gauss, K.-M.: Die Vernichtung Mitteleuropas. Klagenfurt–Salzburg 1991.
- Gerlich, P., Glass, K. (hrsg.): Vergangenheit und Gegenwart Mitteleuropas. Wien–Poznań 1998.
- Gerlich, P., Glass, K., Kiss Endre (hrsg.): Von der Mitte nach Europa und zurück. Wien–Poznań 1997.
- Gerlich, P., Glass, K., Serloth, B. [Hg.]: Mitteleuropäische Mythen und Wirklichkeiten. Wien–Toruń 1996.
- Gerlich, P., Glass, K., Serloth, B. [Hg.]: Neuland Mitteleuropa. Ideologiedefizite und Identitätskrisen. Wien–Toruń 1995.
- Gimpl, G. (hrsg.): Mitteleuropa. Mitten in Europa. Helsinki 1996.
- Glass, K., Puślecki, Z. W. (Hg.): Mitteleuropäische Orientierung der 90er Jahre. Wien–Poznań 1999.
- Gottzmann, C. L., Hörner, P.: Studien zu Forschungsproblemen der deutschen Literatur in Mittel- und Osteuropa. Frankfurt am Main – Berlin – Bern – New York – Paris – Wien 1998.
- Gürge, W.: Paneuropa und Mitteleuropa. Berlin 1929.
- Hantos, E.: Das Donauproblem. Wien 1928.
- Hantos, E.: Das Geldproblem in Mitteleuropa. Jena 1925.
- Hantos, E.: Das mitteleuropäische Agrarproblem und seine Lösung. Berlin 1931.
- Hantos, E.: Die Handelspolitik in Mitteleuropa. Jena 1925.
- Hantos, E.: Die Kulturpolitik in Mitteleuropa, Stuttgart 1926.
- Hantos, E.: L'Europe centrale. Une nouvelle organisation économique. Paris 1932.
- Hantos, E.: Mitteleuropäische Eisenbahnpolitik. Zusammenschluß der Eisenbahnsysteme von Deutschland, Österreich, Ungarn, Tschechoslowakei, Polen, Rumänien und Jugoslawien. Wien 1929.
- Hantos, E.: Mitteleuropäische Kartelle im Dienste des industriellen Zusammenschlusses. Berlin 1931.
- Hantos, E.: Mitteleuropäische Wasserstraßenpolitik. Berlin 1932.
- Hodža, M.: Federácia v strednej Európe a iné štúdie. Bratislava 1997.

- Hodža, M.: Schicksal Donauraum. Erinnerungen. Mit einem Geleitwort von Dr. Otto von Habsburg. Wien–München–Berlin 1995.
- Johnson, L. R.: Central Europe: Enemies, Neighbors, Friends. New York – Oxford 1996.
- K úloze Slovanů v historii a současnosti. Kolokvium u příležitosti 150. výročí Slovanského sjezdu v Praze. Vydala Česká koordinační rada Společnosti přátel národů východu, Praha 1998.
- Karel Krejčí: Sociologie literatury. Eds: Ivo Pospíšil, Miloš Zelenka. GRADA, Praha 2008.
- Karner, S. (hrsg.): Als Mitteleuropa zerbrach. Zu den Folgen des Umbruchs in Österreich und Jugoslawien nach dem Ersten Weltkrieg. Graz 1990.
- Katzenstein, P. J. (ed.): Mitteleuropa. Between Europe and Germany. Providence–Oxford 1997.
- Kautman, F.: Literatura a filosofie. Praha 1968.
- Kořenský, Jan: Člověk – řeč – poznání. Olomouc 2004.
- Kořenský, Jan: Proměny myšlení řeči. Praha 1998.
- Kozielecki, J.: Transgresja i kultura. Warszawa 1997.
- Krausová, N.: Poetika v časoch za a proti. Bratislava 1999.
- Krebs, H.: Paneuropa oder Mitteleuropa. Münschen 1931.
- Le Rider, J.: L'Europe Centrale – L'Idée germanique de Mitteleuropa. Paris 1994.
- Lemberg, H. (hrsg.): Ostmitteleuropa zwischen den beiden Weltkriegen (1918–1939). Stärke und Schwäche der neuen Staaten, nationale Minderheiten. Marburg 1997.
- Lewis, P.: Central Europe since 1945. London and New York 1994.
- Lichtenberg, E. (hrsg.): Die Zukunft von Ostmitteleuropa. Vom Plan zum Markt. Wien 1991.
- Litteraria Humanitas XI, Crossroads of Cultures: Central Europe, Kreuzwege der Kulturen: Mitteleuropa, Křižovatky kultury: Střední Evropa, Perekrestki kul'tury: Srednjaja Jevropa. Brno 2002, editor Ivo Pospíšil).
- Litteraria Humanitas XIII. Austrian, Czech and Slovak Slavonic Studies in Their Central European Context. Editors: Ivo Pospíšil, Michael Moser, Stefan M. Newerkla. Ústav slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno 2005.
- Magris, C.: Dunaj. Praha 1992.
- Meyer, H. C.: Drang nach Osten. Fortunes of a Slogan-Concept in German-Slavic Relations, 1849–1990. Frankfurt am Main – New York – Paris – Wien 1996.
- Meyer, H. C.: Mitteleuropa in German Thought and Action 1815–1945. The Hague 1955.
- Morava a české národní vědomí od středověku po dnešek. K vydání připravili Jiří Malíř a Radomír Vlček. Matice moravská, Brno 2002.
- Nadzieje i zagrożenia. Slawistyka i komparatystyka u progu nowego tysiąclecia. Studia ofiarowane Profesor Halinie Janaszek-Ivaničkovej. Pod redakcją Józefa Zarka. Katowice 2002.
- Naumann, F.: Mitteleuropa. Berlin 1915.
- Pospíšil, I., Zelenka, M.: René Wellek a meziválečné Československo. Ke kořenům strukturální estetiky. Brno 1996.
- Pospíšil, I.: Až se vyčásí... Úvahy – kritiky – glosy – eseje. Nadace Universitas Masarykiana, Nakladatelství a vydavatelství Nauma, edice Heureka, Brno 2002.
- Pospíšil, I.: Slavistika jako české rodinné stříbro. Tradice, současný stav, výhledy, návrhy a koncepce. Studie Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky, Studie 6/2004, Praha 2004.
- Vlček, R.: Ruský panslavismus – realita a fikce. Historický ústav AV ČR, Praha 2002.
- Wollman, F.: Duch a celistvost slovanské slovesnosti. Praha 1948.
- Wollman, F.: K metodologii srovnávací slovesnosti slovanské. Brno 1936.
- Wollman, F.: Slavismy a antislavismy za jara národů. Praha 1968.
- Wollman, F.: Slovesnost Slovanů. Praha 1928.

- Wollman, S.: Česká škola literární komparistiky. Praha 1989.
- Wollman, S.: Porovnávací metoda v literární vědě. Bratislava 1988.
- Zelenka, M.: Literární věda a slavistika. Academia, Praha 2002.
- Zentraleuropa, Mitteleuropa. Gemeinsamkeiten und Trennlinien. Wien 1991.